10

DE

# FACIEI IN NONNULLIS MORBIS MUTATIONIBUS.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITTERARIA

FRIDERICA-GUILELMA

PRO SUMMIS

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORIBUS

RITE IMPETRANDIS

*DIE V. M. DECEMBRIS A. MDCCCXXIX.*

H. L. Q. S.

*PUBLICE DEFENDET*

AUCTOR

ISAACUS KOPPEL,

GUESTPHALO-BORUSSUS.

OPPONENTIBUS:

*KEMPER*, MED. ET CHIR. DD.

*MÜNNICH*, MED. ET CHIR. DD.

*SCHLESINGER*, MED ET CHIR. CAND.

BEROLINI,

TYPIS FERDINANDI NIETACK.

PARENTIBUS OPTIMIS DILECTISSIMIS

FILII GRATIA,

# NEC NON

VIRO

PRAECLARISSIMO AESTIMATISSIMO

***A. HAINDORF,***

MED. DOCT. ATQUE PROF.

.PUD MONASTERIENSES MEDICO PRACTICO, ET OBSTETRICIO,

PLUR. SOCIETATT. LITT. SODALI

IUVENIS VENERATIO

ASCE LITERARUM PRIMITIAS

UTUT EXIGUAS SACRAS ESSE VULT.

Unica facies est, quae oculos omnium commovet, sollicitatque. Haec prima visum percellit, prima placet, hac sola supplices, hilares, tristes, erecti, summissi sumus; haec sexum, aetatem, stirpem, et totius temperiem notat. In hac salutis et mortis indicia manifesta lucent.

A. LAURENTI.

# INTRODUCTIO.

Disserturo mihi de re, quae tironi prae omnibus arrisit, notio prius evolvenda est fructus, impedimentorum, ac tramitum physiognomonices pathologicae. —

Sicuti facies, animi speculum, philosophis summum largitur fontem, cognoscendi hominem internum, ethicum, lusum affectuum animi, ita etiam praeclarissimum medico suppeditat ad eruendos corporis animique morbos adjumentum, dummodo penitiorem ejus scrutinio operam navet. — Facies nimirum lineamentis praedita mobilissimis, quae facile impressionibus externis morem gerunt, tenerrima gaudens compage, organorum sensuum seriem sibi invicem appropinquatam ostendens, intime summis vitae centris functionibusque nexa, vix non proxime harum mutationes persentiet ac prodet, maxime in morborum acutorum decursu. Quanti faciei observationem fecerint antiquioris aevi medici celeberrimi, hoc testatur Hippocrati-

cum istud: „in magnis malis facies si fuerit bona, bonum signum est; in parvis autem mala significans, malum etc.," quod in morbis nonnisi malignis, ratione inter singula symptomata inversa stipatis, restrictionem sibi expostulat. Nec minorem faciei tribuere dignitatem clarissimi observatores Sydenhamius, Baglivius, Freindius, Meadius, Pr. Alpinus, Boerhavius, Lommius. Ex recentioribus medicis liceat mihi prae omnibus mentionem facere Zimmermanni 1), qui, τὰ σημειωτικά ex facie hausta cunctis aliis gravitate praevalere, persuasum sibi habebat, atque argutissimi scrutatoris Heimii, qui quantum circa Diagnosticen meritus sit, neminem fugit. Nemo ergo infitias ibit, maximos hucusque fructus ex physiognomonice subtiliori in medicinam redundasse, ac fore, ut in posterum quoque ipsi contingant. —

Nihilominus ejus indagatio multis iisdemque haud spernendis premitur difficultatibus ac impedimentis; 1) Observati simulatione aut dissimulatione lineamentorum oris, ita ut a debita per animi corporisque morbos efficienda mutatione longe deflectant. Intentione summa in phaenomenorum ordinem et analysin lineamentorum hasce effugie-

---

1) Von der Erfahrung in der Arzneikunst. Zürich 1787, I. 1. cap. 8. pag. 407.

mus fraudes. — 2) Observatoris imaginatione debito majori. Hujus moderamen maturum, quo cum intellectu ad rationem congruentem constituatur, erroribus evitandis inserviet. — 3) Observandorum minus definita, nimis vaga indole, ut, quid velint, vix divinari possit; colorum fugacem dico transitum, maciem vitamve partium singularum, quibus ad naturam depingendis calamus aegre sufficit. Frequentius vero in his observandis exercitium hoc obstaculum superabit. — 4) Complicatione cum animi perturbationibus, quae genuinum morbi iconem obnubilat, et aliena ipsi superaddit, puta pavore, terrore, inquiete. Exactum psychologiae, ac physiognomonices sanorum, nec non expressionis diversorum animi affectuum studium, observatio pluries repetita aegroti, dum animum prae se fert compositum, medicum, ut in justa persistat via, gubernabunt. — ) Praejudiciis observantis, quibus jam educatio bveniat, necesse est. —

Momenti gravioris in dijudicanda facie sunt: onformatio partium faciei congenita, ac gestuum igor, praecipue musculorum lusus, oculique ictus. Ne autem morbo nimium tribuamus, semper in ensum vocandus est vultus vigor animi perturbaonibus solitis impressus, vitae generis momentum, olorisque secundum sexum, temperamentum, cli-

mata diversitas, nec minus est observandum, multas faciei mutationes, plerumque morbi satellites inveniri saepe cum nulla vel leviori molestia nexas. Multum ergo interest nostra, hominem prius sanum novisse, atque cujusvis rei externae rationem habere, ne qua symptomatum bilingui fallamur indicio. — Omnibus simul aliis organorum systematumque singulorum phaenomenis invigilandum est huic, qui tenuitatis vitium evitare studet, cum nonnisi summa symptomatum passionem i. e. objectivam penitioris morbi naturae manifestationem exhibeat. —

## De morbis nervosis.

Horum signum maxime characteristicum est cunctorum symptomatum, praecipue autem faciei mutatio creberrima.

In hisce, qui ad Epilepsiam praedispositi sunt, habitus plerumque animadvertitur laxus, tumens, caesaries flava, oculi coerulei, vis vitalis ob telae cellulosae praevalentiam languor 1). Durante paroxysmo tegumenta capitis frontisque cutis motu peculiari agitantur, quo supercilia attolluntur, frons explicatur vel corrugatur; moventur caesaries, auresque; horrent capilli ac rigescunt 2). Facies saepe rubet, profunde tumentibus simul venis jugularibus, saepe pallet; obtutus est inquietus, obnubilatus, pupillae dilatatae. Corrugatores superciliorum contracti haec sibi invicem appropinquant, quod, si insuper addas comas rigi-

1) Most in Horns Archiv vom Januar 1826. p. 76.

2) Boerhave praelectiones academ. de morbis nervorum. Lugd. Batav. 1761. Vol. 2. p. 776-

das, vultum illi praebet minantem. Saepissime autem supercilia, palpebrae aliique faciei musculi distrahuntur convulsionibus, ita ut os clausum levem conformet sulcum porrectum, qui utrinque extenditur; labia tumefacta in medio prominentiam efficiunt 1), aut mire trementia in proboscidem acuminantur sphincterum contractione spasmodica 2). Haud raro spuma ductili copiosissima superfunduntur, quae etiam de genis defluit; nonnunquam livida nigraque apparent, quin etiam sicuti lingua sanguine irrorantur 3). Oris apertura horrendis musculorum actionibus quandoque ad aures usque diducitur, aut latissime hiat, ut claudi nequeat, ac mandibulae luxatio oriatur 4). Oculi convulsionibus correpti, modo commorantur situ fere naturali, modo in diversas partes inclinant, strabismi tonici aut continuae circumductionis speciem prae se ferentes; videre licet et ipsos semiapertos, vel omnino clausos 5). Interdum spuma sebacea fiunt turbidi, obnubilatique 6). Facies modo in risum componitur, modo in indignationem, quorum vicissitudo obtinet celerrima,

---

1) Portal sur l'Epilepsie. Paris 1827. pag. 137.

2) Boerh. l. c.

3) Portal l. c. p. 138.

4) Burser a Canilfeld Institutiones medico-practicae. ed. Hecker, Tom. III. §. 268.

5) Schmalz Versuch einer medizinisch-chirurgischen Diagnostik. Dresden u. Leipzig 1825. p. 34.

6) Burser. l. c.

fereque infinita, omnium affectuum iconem paula-
im nobis offerens. Non desunt casus, ubi facies,
prius torosa, dicto citius collabitur, atque illi pthi-
ici consummati proxime accedit. Maxillarum di-
ductionem, motumque spasticum comitatur saepe
tridor dentium vehementissimus, qui, coronas
eorum in millena frustula dissilire, efficit, ac lin-
guam longissime ex oris hiatu prominentem, oris-
que amictum internum violentissime laedit, ita
ut haemorrhagia aegre sistatur 1). Caput rapidi-
ate incredibili motus maxime insolitos exserere
potest 2), ac saepe continuos gyros circumscribit,
el alternis antrorsum retrorsumque vi, cui resisti
equit, jaculatur. Saepe in uno alterove horum
tatuum defixum est, collumque maxime, marmo-
is ad instar, riget 3). — Paroxismo finito saepe-
umero vidi, Epilepticos circumcirca oculorum
ctus timidos, pudoris consternationisque plenos,
ut stupidos vertere, quibus lassitudo totius cor-
oris et actionum seguitas accedebant. — In Epi-
epsia inveterata saepe ptosis involuntaria palpe-
rae superioris, levisque tumor inferioris una cum

---

2) Boerh. l. c. — Galen. de differentiis morborum ap. 8. — Turner art of surgery. — Forestus libri bservationum. Obs. 66.

2) Tissot von den Nervenkrankheiten, übers. von ckermann. Leipz. 1790. pars. VI.

3) Doussin-Dubreuil über die Epilepsie. Aus dem ranz. Mannheim 1799, p. 2.

musculorum faciei majori evolutione animadver-titur 1).

Myrmeciasi affecti faciem offerunt fla-vescentem, flaccidam, horribilem visu; labia spum ductili cruentave superfunduntur 2). In paroxysmi spasmorum oculi in orbitam revoluti, strabism affecti, pupula coarctata timendum quoddam pra se ferunt. Palpebrae collapsae colore e fusco ru-bro circumscribuntur. Haud raro dentium stridor trisusque apparet, dentes laedens, deliriisqu blandis mussitans aegrotus multa eademque in congrua verba ore tristi penduloque fatur, exter norum ratione neglecta. Postremo facies pallid macie conficitur 3), rugis impletur, tempora colla buntur, oculi in orbitam recedunt, adipe circum dante orbati, lemosique fiunt, nasus frigidus acu minatur exsanguis, labia oris revoluta dentes de nudant, aliaque faciei Hippocraticae signa mor tem plerumque die morbi septimo consecutura praenunciant. — In Myrmeciasi chronica ocul pupula coarctata aut omnino fere clausa, vald distorquentur. Facies colore lurido imbuitur 4) aut rugosa, flava, saepe incana pavorem moero remque portendit. Quandoque vero pupula ma xime dilatata amauroticae propius accedit 5). —

---

1) Schmalz. l. c.

2) Bruck de Myrmeciasi dissert. Berolini 1824. p. (

3) Bruck l. c. p. 8. — Schmalz l. c. p. 34.

4) Sprengel Semiotik. §. 24.

5) Bruck l. c. p. 15.

Paroxysmis peractis singuli frequenter faciei musculi spasmis convelluntur, oculique, pupula praediti solito ampliori, diplopia aut visu argutiori affecti, solis splendorem aegre ferunt.

Ad delirium tremens dispositis facies colore livide atropurpureo imbuitur, coerulescit, praesertim mane, tumetque, haud raro maculis saturate rubris cupreisve scatens 1). Prodromus morbi pathognomonicus est mandibulae tremor, dentiumque stridor. Facies plerumque rubet tumetque, oculi rubore suffusi solito magis micant, vage circumvolvuntur, pupilla contracta lucem aversatur 2), et totus vultus summam prodit alacritatem. Durante accessu physiognomia aegroti peculiari modo decomposita ipsum sui ipsius dissimilem, faciemque a sani longe diversam reddit. Musculi, convulsionibus distorti, ut omnibus in lineamentis tremuli, convulsivi, deturpati aliquid vigeat, efficiunt. Oculi rotatione vaga agitantur, cujus in vices saepe rigor mortuorum ad instar succedit, oculis obtutu fixo in rem directis, spasmoque tonico ibidem demorantibus; ictus eorum vel torvus est, vel truculenter diversas in partes palatur 3). Maxilla inferior motu continuo contremiscit, dentes fren-

1) H. A. Goeden, über das Delirium tremens. Berlin, 1825. p. 36.

2) Renton in Frorieps Notizen vom July 1829, No. 529. p. 62.

3) Goeden l. c. p. 29.

dent, risusque apparet spasmodicus. Oris hiatu spuma obducitur 1). Saepe omnis vultus anxietate, inquiete, pavore ac stupiditate notatur 2). Faciei color flavus, aut plumbeus luridusve hepatis, lienis, systematisque Portarum sympathiam prodit.

---

Hystericarum aliae habitum prae se ferunt cachecticum, pallidum, aliae florentem ac mira colorum teneritate atque lenitate praecellentem. Partes firmae plerunque succulentae, formae rotundatae pulchraeque, at mollissimae et maxime laxae apparent 3). Faciei physiognomia tristitiam aut desiderium denotat 4), orisque lineamentorum et coloris creberrimae mutationes sibi succedunt, ut alia hora hilares, alia tristes, pallidae, cinguli circa oculos lividis appareant, dum obtutus motu inquieto in diversas partes directus suspicionem et diffidentiam prodit. Paroxysmi prodromum exhibet rigor quidam et torvitas faciei, cujus in locum alternis torositas pastosa et laxitas insequitur 5). Durante spasmo facies pallescit et gelidam

---

1) Renton l. c.

2) Schmalz Diagn. p. 38.

3) Richter spez. Therapie, 7r Bd. Berlin, 1820 p. 427.

4) Beust in Haspers Thesaur. semiot. pathol. Vol. 1 Lipsiae, 1825. p. 429.

5) Most l. c. pag. 75.

isui se offert, aut in plethoricis colore atro-
urpureo imbuitur; nonnunquam cadaverosa pal-
ore inficitur, qui circa oculos ad colorem coe-
uleum, in genis nasoque ad flavescentem vergît.
rontis regionisque oculorum cutis vel tenditur,
el, etiam partibus subjacentibus spasmo affectis,
orrugatur. Oculi, rima palpebrarum coarctata,
pastico in orbitam retrahuntur. Nasus, cujus ba-
s contrahitur, acuminatur. Labia turgore solito
rbata complanantur et quasi arescunt; os cutis
ensione universa extrorsum distorquetur, ita ut
dentis physiognomiam referat 1). Facies, si mor-
us diutius persistit, extenuatur, ac languente mu-
culorum vi senilior evadit 2). Interdum post pa-
oxysmos frequentiores pastose aut oedematose
umet 3).

---

# Morbi psychici.

Nemo infitias ibit, horum aeque ac morborum
fantium, clarissimum speculum faciem largiri,
nto majoris aestimandum, quanto pauciora no-
s exstant signa subjectiva et anamnestica. Eo-
m observandorum frequentatio crebra Nosocomii
ychiatrici Siegburgensis prope Bonam, maxime
tem Nosocomii Caritatis Berolinensis, Directoris

---

1) Most. l. c. p. 74.
2) Ibid. p. 75.
3) Richter l. c.

Ill. Kluge et medici supremi Dr. Grossheim benevolentia mihi concessa, uberiorem ansam porrexit. Visorum accuratiori adumbrationi quam maximam navavi operam. Viris, qui me in exarando opusculo tam benigne adjuvarunt, summas habeo semperque habebo gratias. Lectorem autem, ut, quae obveniunt manca in laborum primitiis, indulgentiori lustret oculo, etiam atque etiam rogo.

Morborum psychicorum prima invasio, aut paroxysmorum reditus praecipue lineamentorum facici mutatione notatur. Caput saepe elevatur, oculis in coelum defixis; loquitur aegrotus voce demissa, ambulatur, aut gressus subito sistit vultu meditationis profundae aut admirationis pleno. Saepenumero facies rubet, oculi scintillant, ac mente captus loquacitatem offert vix sustinendam; nonnunquam vultus pallet, decompositis lineamentis et obtutus ipsius incertus, disturbatus ebrietatis nimio spirituosorum haustu creatae imaginem prae se fert. Paulatim spasmus cunctis faciei musculis potitur, qui majorem ipsi vigorem largitur; ictus oculi torvus minitansque, nec non loquela, vocis sonus, gestus, affectus animi aut furoris coeci speciem habet 1).

Physiognomiam Amentiae maxime ex-

---

1) Pinel traité medico-philosophique sur l'Alienation mentale. Edition. 2de Paris 1809. p. 70. — Danz. Allg. Zeichenlehre, bearbeitet von Heinroth. Lpz. 1812. p. 363.

ressam video in puero quodam in Caritatis
osocomio vegetante. Caput, fronte praeditum
rominente, vix non hydrocephalicum, laxe pro-
endet, ut mentum sterno admoveatur. Facies,
cum cranio comparas, valde parva, flavescens,
luridum vergens colorem, macie confecta sum-
am offert apathiam. Ad nasi radicem rugae plu-
s verticales parallele dispositae videntur, et ab
gulo, quem alae narium cum genis conformant,
ica quaedam arcuata ad oris angulos mentumque
utum protenditur, ejus ad instar, quam plerum-
ie in indignabundis animadvertimus. Palpebrae
asi paralyticae oculi maximam partem obtegen-
s, nonnisi, quando appellatur, dimoventur, et
ulum in orbitam retrocedentem, vigoris exper-
m, turbidum, pupula praeditum ampla, spectan-
m praebent, qui, plerumque torpide in solum
fixus, raro tantum e palpebris sursum luscitat,
t motu lentissimo in diversas partes vertitur,
mmum pavoris pudorisve indicium exhibens.
si radix perampla oculos magis extrorsum dimo-
t, quod peculiare aliquid faciei largitur. Genae
gore carentes laxe propendent, maxillamque so-
latiorem obtegunt. Os solito late hians sali-
n copiosiorem ex angulis deorsum motis dimit-
, labiaque mentum versus revoluta quicquid
i aliusve externi absque ullo ulteriori respui-
nis aut deglutitionis molimine sibi ingeri si-
it. Quamcunque des corpori singulisve parti-
directionem, in illa perseverat, ne ullum qui-
n ad mutandum statum conamen exhibens. Ra-

rissime nonnisi circa oris angulos levis subrisus ludit, probans, paululum etiam ipsum rebus externis percelli. Miserrimum hominis ad animalia propius accedentis exemplum!

Moria laborantem concionatorem vidi Siegburgi cum amicissimo Brückio. Vir iste voce enthusiastica, se nobis Evangelium praedicaturum esse, perhibebat. Frons, sursum tensa musculis, latissime palpebras dimovebat; oculi vivaciter circumvoluti, hilarissimi, summo splendore micabant, ictum mittentes pungentem, acutumque. Genae rubore saturato imbuebantur, ac os risus circumludebat ironicum inter hilaremque medius, quasi viri, qui maxime sublimi de se ipso opinione tenetur, alios contra minimi facit. Labiis ad voci ferandum dimotis verba nobis clamabat, summo vigore prolocutus, etiamsi nugis scatentia. Omnis physiognomia alacritatis simulque superbiae clarissimam offerebat notam.

Melancholiam plane denotat figura viri cujusdam vesani, quem vidi in Caritatis Nosocomio triste incedentem, corpore curvato, brachiis in dorso decussatis. Capiti alioquin bene conformato caesaries nigerrimi coloris insidet. Facies saturate fusca plicas offert numerosas verticales e medio frontis, quibuscum aliae introrsum arcuatae arctissimeque sibi admotae connivent, ita ut supercilia densissima nigra ad nasi basin corrugentur, cujus dorsum rugae frequentissimae transversae decomponunt. Oculi, in orbitam retrocedentes cingulis circumdati coeruleis, plerumque in terra

defixi, turbidi, lacrymantes pone palpebras semiclausas versantur et hominum taedium, moerorem summum produnt, ictusque eorum, in advenientem quemque directus, in diversas partes vagatur, haesitationem angoremque offerens, aut obtutu fixo demorans doloris notam summam vultui imprimit. Ab nasi alis sulcus profundus sicuti eorum, qui rei alicujus fastidio tenentur, ad oris angulos se demittit, labiaque morose propendentia fugax plicarum triangulus circumludit. — In aliis Melancholicis visui oblatis frons plicata, supercilia sibi admota, oculi lacrymantes, obtutus precans, labia antrorsum mota, arcte compressa, mentumque recedens summum angoris, nec non obtestationis praebebat iconem.

Maniae paroxysmos faciei rubor saturatus, oculorum splendor insolitus, inquiesque summa praecedit. Aegrotus gradibus magnis incedit, omnes corporis musculi intenduntur, vasaque vehementissime pulsant. Corona capillata retrorsum ducta riget, frons ardens sursum tenditur, superciliaque corrugata, facies rubore suffusa, turgida, spasmis distorta, oculi prominentes, scintillantes, fulgura vibrantes, huc illucve moti, aut torve in re defixi, lacrymarum torrente superfusi, ictum mittentes minacem truculentum subdolumve, iracundi imaginem vix non referunt. Palpebrae rubent ac nictitant non secus atque in lucis aversatione laborantibus. Alae narium fortiter undulantes respirationem acceleratam portendunt, dum basis ipsius coarctatur, apexque acuminatur. Labia, angulis

oris sursum motis aut diductis canum ringentium ad instar, spasmodice coaptantur, atque tument aut late hiantia dentium series sibi admotas offerunt. Mentum, sursum distortis faciei musculi acute prominet. Omnia ferocitatem, iracundiam ac voluntatem effrenatam, ceteris mentis facultatibus praedominantem spirant. Finito accessu facie turgore orbata, pallore magno infecta subsidet lumina in orbitam recedunt, facieique musculorum relaxatio majorem ipsi placiditatem largitur.

---

# Morbi cerebri.

Apoplexiam praenunciat oculorum rubor pertinax 1) et illacrymatio 2), ac tumor faciei palpebrarumque 3). Morbo affectus subito humi prosternitur ac membris solutis et prolabentibus somno profundo sepultum ac stertentem plane refert 4). Facies saepe rubore violaceo imbuta turget, saepe collapsa summo pallore inficitur. Oculi aut aperti languent, aut spasmo convulsi clauduntur, aut spuma sebacea superfusi distorquentur. Palpebrae

1) K. Sprengel Semiotik. Halle 1801. §. 293.

2) Aretaeus de causis et signis morborum. L. 1. C. II. p. 40.

3) Portal sur l'Apoplexie. Paris 1811. p, 317.

4) Burserius Vol. III. §. 74,

globus oculi, supercilia, alaeque nasi haud raro motibus convulsivis agitantur, maxilla inferior sursum deorsumque mota ruminationis speciem exhibet 1). Os hians spuma obtegitur. -- Apoplexia sanguinea speciatim homines habitu apoplectico praeditos, qui corpore distinguuntur quadrato, brevi, toroso, capite amplo, collo brevi, facie saturate rubra, praediligit, ac prodromum habet tumorem ruboremque violaceum faciei, palpebrarum et oculorum, turgescentiam venarum. Physiognomia alienata stuporem prodit, oculi, pupulam exserentis rigidam dilatatam, obtutus vagus est 2), aut bulbus semiapertus riget, protuberatque ex orbita 3). Oris facieique musculi convelluntur. — Apoplexiam nervosam tremor labii inferioris, oculorum distortio, pupillae coarctatio praecedit; stipatur accessus faciei collapsae frigidae pallore, oculis in orbitam recedentibus, nasoque acuminato 4). — In Apoplexia serosa facies, venis collapsis, pastose tumet ac pallet 5) aut coerulescit, luridove notatur colore, vigorisque expers oculi ictum offert turbidum ac somnolentum. — Apoplexia gastrica correptis oculi ac plicae cutis flavescunt, dum facies

---

1) Bertin des maladies du coeur et des gros vaisseaux. Paris 1824. p. 290.

2) Schmalz Versuch einer medic. chir. Diagnostik. p. 44.

3) Burser. l. c. §. 51.

4) Schmalz. l. c.

5) Burser. l. c. — Schmalz. l. c.

cinnabaris ad instar rubet. — In fumo carbonum peremtis facies colorata, oculi lucidi, extremitates et mandibula flaccidae, ac cutis mollis calidaque apparent 1).

In Hydrocephali acuti infantium principio color faciei vivax diminuitur, oculorum splendor evanescit, musculi relaxantur. Obtutus quasi profunde meditantis aut morosi est 2). Stadio inflammationi exordiente venae jugulares Carotidesque pulsant; facies pallida, cui regio oculorum quodammodo excavata, ac margine infraorbitali striîs notata nigricantibus 3) valde controversatur, marcescit, aut oedemate affecta decomponitur 4), dum gena lateris affecti, aut utraque rubore circumscripto tingitur. Physiognomia deturpata, crebras mutationes subiens, timorem truculentiamve prodit, aut lineamentis frontis melancholicis, superciliisque corrugatis meditationem portendit. Oculi limpidi splendent scintillantque, aut torvi, lucisque aversatione, diplopia aut amblyopia affecti illacrymantur, ac violenter sursum trahuntur. Eorundem alter haud raro minoris voluminis videtur 5). Albuginea pallida inter exacer-

---

1) Portal: Histoire de l'Academie des Sciences an 1775.

2) Gölis von den vorzüglichsten Krankheiten des kindl. Alters. 1 Bd. Wien 1815. p. 17.

3) Schmalz. l. c. p. 17.

4) Gölis. l. c. p. 28.

5) Schmalz. l. c.

ationes nonnisi erubescit. Pupilla, fere semper ontracta, interdum vero dilatata conspicitur 1). omno durante oculi, in orbitam fere retracti, alpebris nonnisi partim obteguntur 2). Nonnuuam, dum somno gaudent aegroti, pupillae coartatae sunt, et interdiu dilatantur 3). Oculi ictus, neamenta oris, faciei color, gestusque plane muati maxime morbum produnt 4). Nasus, cujus iatus dilatantur, siccescit, labia rosea pallescunt, ut colore atropurpureo superfunduntur ac siccitate fero dissiliunt. Characteristicum signum est xanthema siccum subtilissimum ad labia nec non d genas bracchiaque propullulans 5). Quodsi orbus tumultuose exorditur, maxillae perpetuo astications aut concrepationis motu agitantur. utis, prius tensa, colore tetro defoedatur, relaxaur, siccescit. Caput manu lateris, cui incumbunt

---

1) Hooper et Lettsom in Memoires of the Soc. of ond. Vol. I. No. 8. — Rush medical transactions of hiladelphia. I. 1. No. 10.

2) Raimann Handbuch der Therapie. 2 Bd. Wien 326. p. 306.

3) Coindet Memoire sur l'hydrencephale. Paris 317. p. 19.

4) Yeat's Darstellung der frühesten Symptome der irnwassersucht, aus dem Engl. Hannover 1817. — dier medizinisch-chirurgische Abhandlung von der Vassersucht der Gehirnkammern. In der Sammlung userl. Abhandl. Bd. 9. S. 325.

5) Golis. l. c. — v. Formey vermischte Schriften. d. 1. Berlin 1821. S. 185.

aegroti, fulcitur 1). — Transitum in exsudationem designat pupulae magis dilatatae mutatio, quae nihilominus luci fortiori adhuc morem gerit. Interdum alterius oculi pupilla altera amplior est 2). Oculorum, prius sensilitate nimia laborantium, erethismus ad anaesthesiae gradum majorem immutatur, ictus eorum luscitans deorsum dirigitur, aut penduli ad instar palatur. Late saepe palpebrarum rima hiat, et rursus arcte clauditur, quod vice alterna diutius repetitur, dum in facie distorta, nunc paululum coerulescente, severitas tenebricosa vigorque minax depingitur 3). Caput huc vel illuc vacillat, ac rotatur, quasi musculis nonnisi thoraci adnexum sit 4). Corpus macie extrema conficitur, sudoresque partiales erumpunt, donec paralysis stadium appareat, ubi facies modo horribili convulsionibus distorquetur, ac spasmus ad mortem tenus caput retrahens exoritur 5). Caput, saepe evidenter volumine adauctum 6), sudore frigido madet, ac in facie collapsa, plerumque maculis rubris conspersa, pallescente aut livescente 7) rubor hecticus cum pallore marmoreo

---

1) Gölis. l. c. p. 43.

2) Coindet l. c. p. 18.

3) Gölis l. c. p. 48.

4) W. Maxwell in Edinburgh. Med. and Surgical Journal. July 1824.

5) Gölis. l c. p. 48.

6) Bischof Grundsätze der prakt. Heilkunde. Prag 1825. 3 Bd. p. 11.

7) Coindet l. c. p. 30.

alternat. Palpebrae, paraplegia correptae, materie puriformi tenuiori conspurcantur, et oculos iam magis ex orbita procedentes, plerumque torve in re defixos, ad dimidium tantum obtegunt, ita ut album nonnisi denudetur. Albugineae vasa turgent; cornea muco obtecta, lemosa, obnubilatur, irisque nullam in lucem reactionem exserit, pupilla maxime dilatata, rarissime coarctata. Spasmo tandem musculorum cervicalium soluto aegrotus, modo horrifico distortis faciei musculis, emoritur.

In infantium morbis nervosis, praecipue autem morbis cerebri observatio pluries repetita animadvertit plicam quandam, musculis faciei cuti impressam, quae ab angulo oculi interno incipiens paululum sub osse zygomatico evanescit (Jadelotii linea ophthalmo-zygomatica 1).

---

# Morbi cordis.

In morbis cordis tumor ruborque faciei laetus, fugax, saepe pallore marmoreo ac frigore exceptus videtur, qui serius in colorem violaceum atrumve transit, aut saltem e coeruleo marmoratus vasculis cutis distincte turgentibus insulatimque dispo-

1) Frorieps Notizen August 1823. p. 92. Dezember p. 45. Conf. de Salle in Memoires de l'Academie roy. de Medecine. Juli 1823.

sitis notatur 1), praecipue circa nasum et labia. Saepe facies colore lurido, aut ex cinereo albo inficitur 2), aut collapsa regionem opthalmicam flavescentem, musculosque spasmodice contractos offert 3). Omnis faciei qua elongatae physiognomia moerorem doloremque summum spirat. Oculi plerumque splendidi, vitrei, clauduntur, vel pupilla dilatata, sclerotica atrophice coerulescente vigorem vix describendum amabilem prae se ferunt; nec desunt casus, ubi sanguine suffusi quam maxime ex orbita prominent, ac rigent 4). Nasi apex, labia auresque colorem spectandum praebent ex rubro subnigrum. Seriori morborum stadio oculi pone palpebras oedemate affectas 5) minutissimi apparent; genae, labia, nasus lividi fiunt, facies tumet aqua suffusa. Haud raro autem hic tumor celerrime subsidet, ac pessimo omine hujus in locum macies eximia succedit, cutisque relaxata in quovis capitis motu taetuve vacillat 6). Visi sunt etiam casus, in quibus mox omne corpus emacescebat, ac palpebrarum margines colore

1) Schmalz l. c. p. 100.

2) Nasse in Horns Archiv vom July 1819, p. 83.

3) Corvisart Versuch über die Krankheiten des Herzens. Aus dem Franz. von Rinteln. Berlin 1814. p. 39.

4) W. Hunter in Medical Observ. and Inquir. Vol, VI. p. 309. — P. Peters disert. inaugural. de puero morbo coeruleo laborante. Kiliae 1822. 4.

5) F. L. Kreissig die Krankheiten des Herzens, systematisch bearbeitet. 1 Bd. Berlin 1811. p. 383.

6) Corvisart l. c. p. 156.

trocyaneo conspergebantur 1). — In infantibus
isuper linea labialis, ab angulo oris ad faciei
artem inferiorem protensa, morbos cordis enun-
iat 2).

---

# Morbi pulmonum.

Facies Pneumonia laborantium torosa
ut laete rubet 3), aut colore atropurpureo, live-
centive superfunditur 4); genae calore quasi igneo
rdent, venae colli temporumque turgent. Oculi,
uorum albuginea flavescit, prominent 5), et mo-
ositatis malignitatisque speciem prae se ferunt 6).
Palpebrae sanguinis impetu turgidae rubent, ac
eorsum nutant, corneaque subpinguis apparet,
ellicula unguinosa obfuscata 7). Narium alae
ehementi motu agitantur. — Physiognomia om-
ino inquietem et morositatem prodit 8), quae

1) C. Perkins in Newyork Medical and Physical
ournal. Bd. 2. p. 444.

2) de Salle l. c.

3) Coel. Aurelianus Acut. et Chronic. libri ed. Hal-
er. Lausanne 1774. Vol. 1. p. 156. — Aretaeus l. c. p. 11.

4) Huxham Op. Tom. III. p. 167.

5) Burs. l. c. Vol. 4. p. 86.

6) Löbenstein Löbel l. c. §. 100.

7) Aret. lib. III. cap. 30. pag. 40.

8) Nisle l. c.

omnia symptomata facies magis latere affecto offert. In infantibus ac recens natis peculiaris faciei vigor manifestatur diductione pinnarum nasi externas partes versus, qua nares nisu quodam dilatari videntur, ac cingulis coeruleis oris angulos nasique pinnas ambeuntibus, qui vix non intercepto sanguinis circulo debentur; plicae frontis longe pauciores ac in abdominis morbis adsunt, nec deest linea nasalis mentalisque. Nonnunquam facies, sub finem praeprimis morbi, oedemate afficitur 1). — Morbo in pejus ruente facies pallescit ac decomponitur, nec non, maxime in pneumoniis malignis, anxietatem prodit 2); quodsi evenit, aut malae ad cerebrum metastasis, quam apoplexia insequitur, suspicionem movet 3), aut si huic accedit labiorum unguiumque livor, frontis collique sudor frigidus viscidus, oculorum languor, illacrymatio et obfuscatio, narium obpilatio pulverulenta, pinnarum diductio 4), transitum in gangraenam enunciat. — Quando autem oculi tristes turbidique evadunt, lucem aversantur, palpebrae

1) Billiard die Krankheiten der Neugebornen und Säuglinge, übersetzt von Meifsner. Leipzig 1829. pag. 185 und 186.

2) Berends Vorlesungen über prakt. Arzneywissenschaft, herausgegeben von Sundelin. Berlin 1828. Theil 3. pag. 164.

3) P. Frank Epitome de curandis hominum morbis. Mannh. 1792. Lib. II. pag. 148.

4) Burs. l. c. Vol. 4. p. 187. — v. Swieten Commentarii. Wirceburgi 1787. Tom. V. p. 594.

ıment inflammatione superficiali, glandulae Mei-
omii intumescunt ac viscidae apparent, con-
uctiva squalet, evanescentibus reliquis inflamma-
onis signis, remaniente tussi, tunc pneumonia in
duratione transit 1). Suppurationis contra exi-
ım prodit genarum jam emacescentium rubor
rcumscriptus 2), dum cetera facies flavescit, fa-
ei venae sanguine tument, oculi cavi fiunt, con-
ıuctiva albissima apparet 3), cornea obnubilatur,
is relaxata pupulam offert dilatatam, obtutus vi-
re caret, nasusque acutius prominet 4).

In P h t h i s i n transeunt multi pulmonum morbi,
per longius temporis spatium perstiterunt. Qui
l hancce proni sunt, cute praediti sunt tenera,
bida, molli, caesarie badia parca, oculis vividis
erumque coloris grisei coeruleive, genis laete
bentibus, aut modo ruborem, modo pallorem su-
taneum prae se ferentibus. Dentes candidissimi,
t ex coeruleo albescentes, longi, pone labia ro-
a latent. Physiognomia grati ac teneri aliquid
fert 5). Transitum in phthisin enunciat gena-
ım rubor circumscriptus, qui iisdem arctis limi-

---

1) Löbenstein-Löbel l. c. §. 108.

2) Pr. Alpinus de praes. vita et morte aegrotant.
b. VII. Venet. 1735. L. V. cap. VII. p. 208 et 209.

3) Aret. Lib. 1. cap. 10. pag. 39.

4) Löbenstein-Löbel tableau de la Semeiologie de
eil traduit par Lobstein. Strasbourg 1818. §. 112.

5) Beust in Haspers Thesaur. nov. Semiot. pathol.
427.

tibus a rubore genarum Encephaliticorum distinguitur 1). Morbo evoluto facies pallida, flavescens venas per cutem teneram perlucentes exserit, raroque tantum exacerbato morbo rubet 2). Haud raro rubor genarum persistens magis magisque crescit ex impedito sanguinis circulo 3). Oculi, antea interdum illacrymantes, tumentibus aut sanguine ecchymotice suffusis palpebris 4), nunc halone livido circumdati in orbitam recedunt, vitrei, languidi, vigore orbati 5), saepe tamen expressione quasi coelesti notati, dum Sclerotica pulchre coerulescit. Iris pupula dilatata tarde luci obedit 6). Conjunctiva pallet ac splendet exsanguis 7). Nasus pallidus acutius prominet. Labia retracta dentium quadantenus elongatorum candidorum 8) seriem denudant. In dies cutis laxior evadit et pergamenea, arida, livescens squalet rugisque obsidetur; corpus eximie gracilescit atque extenuatur,

---

1) Galen Prognosticor. II §. III. — Pr. Alpin l. c. L. V. Cap. VIII. pag. 219 et 220.

2) Conf. Nisle im Archiv für med. Erfahrung von Horn, Nasse u. Wagner, July u. August 1827.

3) Louis recherches anatomico-pathologiques sur la Phthisie. Paris 1823. p. 222.

4) Schmalz l. c. p. 106.

5) Most l. c. p. 85.

6) Loebenstein l. c. p. 85.

7) Ibid. §. 95.

8) Danz, Allg. Zeichenlehre, herausgegeben von Heinroth. p. 92.

ssa prominent, musculi flaccescunt, temporibus-
ue collapsis facies emaciatur, et tetrica labia
allida mucoque sordido obtecta exhibet. Sub
nem morbi facies aqua suffusa tumet 1), colore
nficitur lurido, deformi; oculi ictus languidus, ti-
nidus, tristis apparet 2), alae narium vehementer
noventur, labia livent 3). Haec praesertim de
hthisi exulcerata valent. In phthisi pituitosa
ontra jam exordiente morbo facies, pallore aequa-
ter diffuso infecta, physioguomiam frigidam et
ndifferentem visui offert. Nonnisi post tussim
raegressam facies sanguine ad caput congesto co-
ore tiugitur, qui magis ex rubro subniger ac dif-
usus facillime ab rubore circumscripto laete coc-
ineo phthiseos exulceratae distinguitur, ac huic
sthmaticorum tussientium proxime accedit 4).

---

# Morbi abdominis.

In morbis abdominis inflammatoriis
cies, si abdomini premens digitus admovetur,
oloris notam offert, musculique convelluntur. In-

1) Most l. c. p. 82.
2) v. Swieten l. c. Vol. IV. pag. 74 u. 75.
3) Conf. Nisle l. c.
4) Most. l. c. pag. 82.

fantibus tali modo affectis linea quaedam ab alis narium ad oris angulos porrigitur (Jadelotii linea nasalis) 1), et inter somnum circa os risus convulsivus ludit. Nonnunquam rubor malarum insolitus una cum pulsu frequentiori morbum graviorem, quodcunque medicamen ut plurimum eludentem prodit 2). Malo in deterius ruente facies macie conficitur, pallescit, nasus acuminatur, labia tument et saturate rubent, dum angulos eorum ulcuscula defoedant 3). In seriori stadio facies apparet coelialgica 4): aspectus languidus dolorem moerorem, terrorem aut anxietatem et animum fractum prae se fert, maxime, si premas abdomen ubi acuti quoddam faciei, convulsis musculis, inest. Frons, palpebrae nasusque rugis obsidentur, gena introrsus aut nasi basin versus contrahitur, et anguli curvati distinctissimi ab alis narium violenter sursum motis oblique deorsum ad oris angulos vergunt; nares latissime hiant, labium superius elatum, inferius paulum mento appropinquatum conspicitur, ut dentes denudentur, in mentoque foveola appareat. Facies integra collapsa saepe sulcis profundis obtegitur. Oculus aut ictu torvo intentove

---

1) De Salle l. c.

2) Pezzold de prognosi in febribus acutis. Ed. 2. Eips. 1778. §. 48.

3) Pemberton a treatise on some diseases of the abdominal viscera. London, 1813.

4) Schmalz. l. c. p. 113,

ına in re demoratur, quasi profunde meditantis, quibuscunque aliis neglectis, forsan etiam sui conscientia deficiente, aut tenebricosi obnubilatique, aut perclari aliquid spectandum praebet, ictum nittens inquietum, moeroris plenum, dum facies urida, maculis plumbeis conspersa pallet, et marginem labiorum ex cyaneo subnigrum, genas saepe ubedine levi suffusas visui offert 1). — Majorem am timorem facies, gangraena imminente, depingit, ubi simul seni similior aegrotus videtur 2).

---

Facies hominum abdominis morbis hronicis laborantium flavescentem, lividam, ıridamve se offert, aut rubore violaceo conspergitur, qui venis faciei dilatatis producitur, facilline a laetiore illo plerumque in genis nasoque positorum conspiciendo aut ab atropurpureo sanguiis a capite refluxu impedito affectorum discerendus. Flavedo ista solito universa in facie apparet, vel oris angulos, nasum regionemque oculorum nonnisi suffundit, ac flavedine conjunctivae culi tantum a colore flavo multarum Chloroticarum distinguitur. Oculi, cingulo coeruleo circumdati obtutus languet ac meditans tristisque est. alpebrarum margines colore subfusco inficiuntur, raesertim ad oculorum angulos; labia laxa, adipe

---

1) Schmalz. l. c.

2) Pemberton. l. c.

carentia pallent. Linea nasalis plerumque invenitur.

---

Sed jam, quae scripsi pauca, sufficiant, ne opusculi limites praepositos transgrediar. In posterum, si Deus optimus velit, de faciei in cachexiis, dyscrasiis, febribus mutatione quaedam in medium proferam. Eousque, lector benevole, vale!

# Curriculum vitae

## x decreto Gratiosi Medicorum Ordinis adjectum.

---

Ego, Isaacus Koppel, fidem confessus Mosaicam, Varendorpiae Guestphalorum, die decimo octavo I. Februarii anni MDCCCVIII natus sum, patre avisus Adolpho Abrahamo Koppel, matre Bertha, gente Elzbacher, utroque colendo mihi superstite. Primis literarum rudimentis imbutus Gymnasium Monasterii sub dignissimi Nadermann regimine florens adii, per sexque annos frequentavi, quorum post decursum, examine ad stabiliendam maturitatem abituri feliciter superato, almae Academiae Monasteriensis civibus adscriptus anno MDCCCXXV, per annos duos sequentia frequentavi collegia: Facultatis philosophicae Cl. Rolink de physice experimentali; Cl. ab Boenninghausen de botanice, cujus et excursionum aemulus particeps fui; Cl. Bodde de diatetice, chemia, materia medica. — Instituti regii medico-chirurgici, egregio Wutzer moderati: beati Zumbrinke de osteologia et syndesmologia; Cl. Wutzer de anatomia generali et speciali, chirurgia, arteque fascias applicandi; Cl. Haindorf de physiologia; Cl. Busch

de pathologia generali specialique, nec non therapia. — In arte sectionis cadaverum beat. Zumbrinke me erudivit. — M. Majo anni MDCCCXXVII universitatem literariam Fridericam Guilelmam Rhenanam petii, a viroque t. t. Rectore Cl. Noeggerath literas testes inscripti in Album Academiae nominis recepi, et apud t. t. Decanum facultatis med. Ill. Nasse nomen confessus sum. Duorum annorum sub decursu inclytos hosce viros disserentes audivi: Cl. Noeggerath de mineralogia; Cl. Brandis de logice et psychologia; Cl. Goldfufs de zoologia; Ill. Harlefs de materia medica, ac syphilidoclinice; Cl. E. Bischof de formulari; Cl. Müller de physiologia; Ill. Nasse de pathologia et therapia speciali, nec non generali, ac psychiatrice; Ill. a Walther de chirurgia, aciurgia, arte ligandarum fasciarum, doctrina de fracturis ossium et luxationibus, atque ophthalmiatrice; Cl. Kilian de arte obstetricia, aciurgiaque obstetricia; Cl. Mayer de anatomia; Cl. Naumann de morbis infantum. — Cl. Nees ab Esenbeck excursionibus botanicis haud defui.

Exercitationum clinicarum et policlinicarum chirurgicarum ducem Ill. a Walther habui; Clinico et policlinico medico-pathologico ac therapeutico Ill. Nasse duce per annum interfui.

Bonna dein relicta ad almam Musarum sedem Berolinensem profectus, IX M. Maji die anni MDCCCXXIX a t. t. Rectore Magn. Cl. Klenze civibus academicis adscriptus et a facultatis med. Decano spectabilissimo Ill. Bartels in facultatis

›um relatus sum. Ab eo inde tempore Cel. ıgken chirurgiam, Cel. Hermbstaedt pharmaın frequentavi. Ill. Rust duce Clinicum Caris chirurgicum, et policlinicum practicando i. — Hisce omnibus viris praeclarissimis quanı debeam, ad cineres usque nunquam oblicar.

Jam, Tentamine philosophico medicoque nec ı examine rigoroso coram gratioso medicorum ine rite absolutis, spero fore, ut dissertatione sibusque palam defensis, summi in medicina ue chirurgia honores mihi concedantur. —

# Theses.

1.

Rubeolae nequaquam Scarlatinae, sed potius Morbillorum sistunt varietatem.

2.

Chemismus organicus omni jure statui potest, sed arctioribus finibus circumscriptus.

3.

Civialis, calculi vesicalis frangendi, methodus summum sibi expostulat respectum.

4.

Opium omnes se- ac excretiones movet.